

Art. 6. (1) Notarul public este liber să opteze și să își schimbe în orice moment opțiunea pentru una dintre formele de exercitare a funcției prevăzute de lege.

(2) Cu respectarea prevederilor prezentei legi și ale statutului profesiei, o formă de exercitare a funcției de notar public se poate transforma în alta fără a intra în lichidare.

Art. 7. Actul îndeplinit de notarul public, purtând sigiliul și semnătura acestuia, este de autoritate publică și are forța probantă și, după caz, forța executorie prevăzute de lege.

● **DOCTRINĂ.** „În activitatea de autentificare, notarul public are poziția unei autorități abilitate de lege să efectueze anumite operațiuni cu privire la actele pe care i le prezintă părțile (sau pe care le întocmește, potrivit voinței acestora). El nu participă la stabilirea raporturilor juridice dintre părți, ci doar le constată. Notarul public nu dobândește, prin contractul pe care-l autentifică, un drept subiectiv, pe care trebuie să și-l apere în cazul în care acesta ar fi nesocotit sub diferite aspecte, cum ar fi respingerea cererii de înscriere a lui în cartea funciară (...). Rolul său poate fi asimilat cu acela al judecătorului, diferența constând în faptul că judecătorul soluționează un litigiu care i se prezintă, pe când notarul constată un raport juridic nelitigios, de asemenea, prezentat de părți” (A. NICOLAE, N. CRĂCIUN, Notă la CA Buc., s. a III-a civ., dec. nr. 42 din 11 ian. 2000, în P.R. nr. 2/2002, p. 164).

Art. 8. Actele notariale pot fi efectuate și de misiunile diplomatice și oficiile consulare ale României, precum și de alte instituții, în condițiile și limitele prevăzute de lege.

Art. 9. (1) Notarii publici și instituțiile prevăzute la art. 8 care desfășoară activitate notarială au obligația să verifice, în scopul prevenirii litigiilor, ca actele pe care le instrumentează să nu cuprindă clauze contrare legii și bunelor moravuri, să ceară și să dea lămuriri părților asupra conținutului acestor acte spre a se convinge că le-au înțeles sensul și le-au acceptat efectele.

(2) În cazul în care actul solicitat este contrar legii și bunelor moravuri, notarul public va refuza întocmirea lui.

● **JURISPRUDENȚĂ. 1.** *Fapta notarului public care, cunoscând că o suprafață de teren provine din săvârșirea de infracțiuni și nu există un titlu valabil de proprietate pentru aceasta, autentifică un act de dezmembrare (dezlipire – p.n.) a terenului și, subsecvent, contracte de vânzare-cumpărare a loturilor rezultate în urma operațiunii de dezmembrare, în scopul ascunderii originii ilicite a suprafeței de teren, prin deschiderea unor cărți funciare noi pentru loturi, care nu reflectă actele anterioare operațiunii de dezmembrare, întrunește elementele constitutive ale infracțiunii de spălare a banilor prevăzută în art. 29 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 656/2002 (ICC), s. pen., dec. nr. 89/A din 10 mar. 2016, disponibilă la adresa www.scj.ro, accesată ultima oară la data de 17 mar. 2018).*

2. *Fapta notarului public, săvârșită cu intenție, de a autentifica un contract de vânzare-cumpărare a unui imobil, contract încheiat prin mandatat în numele vânzătorului, în lipsa extrasului de carte funciară, cauzând o vătămare a intereselor legitime ale proprietarului imobilului prin transferarea dreptului de proprietate, în condițiile în care proprietarul a notat în cartea funciară o interdicție de vânzare a imobilului, întrunește elementele constitutive ale infracțiunii de abuz în serviciu (ICC), s. pen., dec. nr. 171/A din 13 mai 2015, disponibilă la adresa www.scj.ro, accesată ultima oară la data de 17 mar. 2018).*

3. *„(...) faptul că prețul convenit pentru vânzarea apartamentului este mult mai mic decât cel prevăzut în grila notariilor publice la data respectivă sau este semnificativ mai mic decât prețul pieței, în condițiile în care nu este derizoriu, nu este contrar legii. Faptul că ocupația martorului (...) este complexă, acesta intermediind încheierea mai multor tipuri de contracte, și faptul că părătul (...) mai acordase împrumuturi cu garanții imobiliare nu reprezintă indicii care să atârne decisiv în aprecierea instanței. Este de asemenea lipsit de relevanță faptul că banii nu au fost efectiv numărați în fața notarului public, cum de altfel se întâmplă în majoritatea situațiilor în practică. (...) În*

concluzie, tribunalul reține, în acord cu prima instanță, că prezumțiile simple născute din coroborarea aspectelor învederate de către părți sunt prea slabe pentru a atrage nulitatea antecontractului de vânzare-cumpărare, în condițiile în care nu s-a putut face dovada conținutului concret al unei alte convenții încheiate între părți” (Trib. București, s. a III-a civ., dec. nr. 1755 A din 19 mai 2015, disponibilă la adresa www.rolii.ro, accesată ultima oară la data de 12 iun. 2019).

Art. 10. Activitatea notarială se desfășoară în mod egal pentru toate persoanele, fără deosebire de rasă, de naționalitate, de origine etnică, de limbă, de religie, de sex, de opinie, de apartenență politică, de avere sau de origine socială.

Art. 11. (1) Notarul public își desfășoară activitatea la sediul biroului notarial în care funcționează. Pentru îndeplinirea obligațiilor profesionale, notarul public se poate deplasa și în afara sediului biroului notarial, în limitele circumscripției teritoriale a judecătoriei în care își desfășoară activitatea.

(2) În cazul în care în circumscripția unei judecătoria funcționează mai multe birouri de notari publici, competența teritorială a fiecărui notar public se întinde pe tot cuprinsul acelei circumscripții. Competența teritorială a notarilor publici numiți în municipiul București se întinde pe tot cuprinsul circumscripției Tribunalului București.

Capitolul II

Competența notarilor publici

Art. 12. Notarul public îndeplinește următoarele acte și proceduri notariale:

- a) redactarea înscrisurilor cu conținut juridic, la solicitarea părților;
- b) autentificarea înscrisurilor;
- c) procedura succesoră notarială;
- d) certificarea unor fapte, în cazurile prevăzute de lege;
- e) legalizarea semnăturilor de pe înscrisuri, a specimenelor de semnătură, precum și a sigiliilor;
- f) darea de dată certă înscrisurilor;
- g) primirea în depozit a bunurilor, a înscrisurilor și a documentelor prezentate de părți, precum și a sumelor de bani, a altor bunuri, înscrisuri sau documente găsite cu ocazia inventarului succesor, în limita spațiului și utilităților de care dispune biroul notarial;
- h) actele de protest al cambililor, al biletelor la ordin și al cecurilor;
- i) legalizarea copiilor de pe înscrisuri;
- j) efectuarea și legalizarea traducerilor;
- k) eliberarea de duplicate de pe actele pe care le-a întocmit;
- l) activități fiduciare, în condițiile legii;
- m) numirea, în cazurile prevăzute de lege, a custodelui sau a curatorului special;
- n) înregistrarea și păstrarea, în condițiile legii, a amprentelor dispozitivelor speciale de marcat;
- o) certificarea etapelor procedurale ale licitațiilor și/sau ale rezultatelor acestora;
- p) procedura divorțului, în condițiile legii;
- q) emiterea certificatului european de moștenitor;
- r) lichidarea pasivului succesor, cu acordul tuturor moștenitorilor;
- s) emiterea titlurilor executorii notariale;
- ș) orice alte operațiuni prevăzute de lege.

A se vedea și art. 163 LNP.

Art. 13. Notarii publici pot da și alte consultații juridice în materie notarială decât cele privind conținutul actelor pe care le îndeplinesc și pot participa, în calitate de specialiști desemnați de părți, la pregătirea și întocmirea unor acte juridice cu caracter notarial.

Art. 14. Notarul public poate desfășura, în condițiile legii, activități de agent al Arhivei Electronice de Garanții Reale Mobiliare, precum și alte activități decât cele prevăzute de prezenta lege, date în competența sa.

● **N.N. 1.** După cum se observă, art. 14 L. nr. 36/1995 nu vizează numai autorizarea notarului public ca agent al Arhivei Electronice de Garanții Reale Mobiliare (în prezent Registrul Național de Publicitate Mobiliară), ci permite notarului public să desfășoare, în condițiile legii, și alte activități decât cele date în competența sa de L. nr. 36/1995. De ex., L. nr. 192/2006 priv. medierea și organiz. profesiei de mediator îi permite la art. 75 să dețină și calitatea de mediator, dacă este autorizat în acest sens.

Semnălăm și conținutul:

– art. 9 alin. (2) L. nr. 151/2015 priv. procedura insolvenței persoanelor fizice, unde se statuează că: „Administratorul procedurii este desemnat de comisia de insolvență dintre practicienii în insolvență, executorii judecătorești, avocații și notarii publici înscrși în Lista administratorilor procedurii și lichidatorilor pentru procedura insolvenței persoanelor fizice”. Similar este și art. 11 alin. (2) din același act normativ: „Lichidatorul este desemnat de instanță dintre practicienii în insolvență, executorii judecătorești, avocații și notarii publici înscrși în Lista administratorilor procedurii și lichidatorilor pentru procedura insolvenței persoanelor fizice”;

– art. 45 alin. (7) tz. I Codul silvic: „Vânzătorul are obligația de a-i înștiința în scris pe toți preemtorii, prin executorul judecătoresc sau notarul public, despre intenția de vânzare, arătând și prețul cerut pentru terenul ce urmează a fi vândut”;

– art. 5 alin. (1) L. nr. 77/2016 priv. darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite: „În vederea aplicării prezentei legi, consumatorul transmite creditorului, prin intermediul unui executor judecătoresc, al unui avocat sau al unui notar public, o notificare prin care îl informează că a decis să îi transmită dreptul de proprietate asupra imobilului în vederea stingerii datoriei izvorând din contractul de credit ipotecar, detaliind și condițiile de admisibilitate a cererii, astfel cum sunt reglementate la art. 4”;

2. A se vedea și L. nr. 297/2018 priv. Registrul Național de Publicitate Mobiliară și pt. abrogarea O.G. nr. 89/2000 priv. unele măsuri pentru autorizarea operatorilor și efectuarea înscrierilor în Arhiva Electronică de Garanții Reale Mobiliare (M. Of. nr. 1040 din 7 decembrie 2018).

Art. 15. În îndeplinirea atribuțiilor ce îi revin, notarul public are competență generală, cu excepțiile prevăzute în situațiile următoare:

a) procedura succesorală notarială este de competența notarului public din biroul notarial situat în circumscripția teritorială a judecătoriei în care defunctul și-a avut ultimul domiciliu;

b) în cazul moștenirilor succesive, moștenitorii pot alege competența oricăruia dintre notarii publici care își desfășoară activitatea într-un birou individual sau într-o societate profesională din circumscripția teritorială a judecătoriei în care și-a avut ultimul domiciliu acela dintre autori care a decedat cel din urmă;

c) actele de protest al cambiiilor, al biletelor la ordin și al cecurilor se fac de notarul public din circumscripția teritorială a judecătoriei în care urmează a se face plata;

d) eliberarea duplicatelor de pe actele notariale, îndreptarea erorilor materiale sau completarea omisiunilor vădite se face de notarul public în a cărui arhivă se află originalul actelor notariale;

e) procedura divorțului este de competența notarului public cu sediul biroului în circumscripția judecătorei în a cărei rază teritorială se află locul încheierii căsătoriei sau ultima locuință comună a soților;

f) procedura eliberării încheierii cu privire la rezultatul verificărilor efectuate în Registrul de evidență a procedurilor succesoriale al Camerelor și în registrele naționale notariale ale Uniunii se îndeplinește de notarul public competent, în condițiile legii, să efectueze procedura succesorală;

g) orice alte situații prevăzute de lege.

A se vedea și art. 157 alin. (2) LNP.

Art. 16. (1) Conflictele de competență între notarii publici din circumscripția aceleiași curți de apel se soluționează de către Colegiul director al Camerei, la sesizarea notarului public sau a părții interesate.

(2) Conflictele de competență dintre notarii publici din circumscripția unor curți de apel diferite se soluționează de către Biroul executiv al Consiliului Uniunii.

(3) Decizia Colegiului director al Camerei sau, după caz, a Biroului executiv al Consiliului Uniunii poate fi contestată, în termen de 15 zile de la comunicare, la judecătoria în a cărei circumscripție își desfășoară activitatea notarul public cel din urmă sesizat. Hotărârea judecătorei este definitivă.

Art. 17. Secretarii consiliilor locale ale comunelor și orașelor unde nu funcționează birouri ale notarilor publici îndeplinesc, la cererea părților, legalizarea copiilor de pe înscrisuri, cu excepția înscrisurilor sub semnătură privată.

A se vedea și:

– art. 2 alin. (2) Reg. de aplic. LNP;

– art. 243 alin. (8) Codul administrativ (O.U.G. nr. 57/2019).

Art. 18. (1) Activitatea notarială a misiunilor diplomatice și oficiilor consulare ale României se desfășoară pe baza legii române și a înțelegerilor internaționale la care România este parte, precum și potrivit uzanțelor internaționale.

(2) La cererea persoanelor fizice având cetățenia română, precum și a persoanelor juridice române, misiunile diplomatice și oficiile consulare ale României îndeplinesc următoarele acte notariale:

a) redactarea de înscrisuri, la solicitarea părților, în vederea îndeplinirii uneia dintre procedurile notariale prevăzute de lege în competența misiunilor diplomatice și oficiilor consulare;

b) autentificarea înscrisurilor, cu excepția actelor juridice între vii cu efect constitutiv sau translativ de proprietate și a actelor privind alegerea, modificarea și lichidarea regimului matrimonial;

c) legalizarea sigiliilor și a semnăturilor;

d) darea de dată certă înscrisurilor prezentate de părți;

e) certificarea unor fapte;

f) legalizarea de copii de pe înscrisuri;

g) efectuarea și legalizarea traducerilor;

h) primirea în depozit a înscrisurilor și documentelor prezentate de părți;

i) eliberarea de duplicate de pe actele notariale întocmite de misiunile diplomatice sau oficiile consulare.

(3) Misiunile diplomatice și oficiile consulare nu pot îndeplini procedura desfacerii căsătoriei și procedura succesorală.